

Liidetud kohtuasjad C-213/88 ja C-39/89

[...]

Institutsioonide asukoht ja Euroopa Parlamendi töökohad – Töötajate üleviimine

[...]

EUROOPA KOHTU OTSUS

28. november 1991*

[...]

Liidetud kohtuasjades C-213/88 ja C-39/89,

Luksemburgi Suurhertsogiriik, esindaja: välisministeeriumi rahvusvaheliste majandussuhete ja koostöö osakonna direktor Ronald Mayer, hiljem välisministeeriumi rahvusvaheliste majandussuhete ja koostöö osakonna direktor Alphonse Berns, keda abistas advokaat André Elvinger, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, André Elvingeri büroo, 15 Côte d'Eich,

hageja,

versus

Euroopa Parlament, esindajad: õigusnõustaja Francesco Pasetti Bombardella ja õigusnõustaja Jorge Campinos, keda abistas õigustalituse ametnik Christian Pennera ja advokaat Michel Waelbroeck, Brüssel, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, Euroopa Parlamendi peasekretariaat, Kirchberg,

kostja,

mille esemeks on Euroopa Parlamendi juhatuse 1. ja 2. juuni 1988. aasta otsuse "Teabe- ja avalike suhete teenistused Brüsselis" ning sama juhatuse 15. juuni 1988. aasta otsuse "Teatis, mis puudutab keskpika perioodi prognoose Euroopa Parlamendi tegevuse kohta kolmes tavalises töökohas" ning Euroopa Parlamendi 18. jaanuari 1989. aasta resolutsiooni (institutsioonide asukoha ning Euroopa Parlamendi peamise töökoha kohta) (EÜT C 47, lk 88) tühistamine,

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president O. Due, kodade esimehed Sir Gordon Slynn, R. Joliet, F. A. Schockweiler ja P. J. G. Kapteyn, kohtunikud G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, G. C. Rodríguez Iglesias ja M. Díez de Velasco,

kohtujurist: C. O. Lenz,

*Kohtumenetluse keel: prantsuse.

kohtusekretär: vanemametnik D. Louterman,
arvestades kohtuistungil ettekannet,
olles 31. jaanuari 1991. aasta kohtuistungil ära kuulanud poolte kohtukõned,
olles 25. aprilli 1991. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

otsuse

1. Luksemburgi Suurhertsogiriik esitas kaks hagiavaldust, mis saabusid Euroopa Kohtu kantseleisse vastavalt 1. augustil 1988 ja 16. veebruaril 1989, millega ta taotles ESTÜ asutamislepingu artiklite 31 ja 38, EMÜ asutamislepingu artikli 173 ja Euratomi asutamislepingu artikli 146 alusel esiteks Euroopa Parlamendi juhatuse 1. ja 2. juuni 1988. aasta otsuse "Teabe- ja avalike suhete teenistused Brüsselis" ning sama juhatuse 15. juuni 1988. aasta otsuse "Teatis, mis puudutab keskpika perioodi prognoose Euroopa Parlamendi tegevuse kohta kolmes tavalises töökohas" tühistamist (kohtuasi C-213/88), teiseks Euroopa Parlamendi 18. jaanuari 1989. aasta resolutsiooni (institutsioonide asukoha ning Euroopa Parlamendi peamise töökoha kohta) (EÜT C 47, lk 88) tühistamist (kohtuasi C-39/89).

Hagiavaldus C-213/88

2. Euroopa Parlamendi 1. ja 2. juuni 1988. aasta otsus võeti vastu Euroopa Parlamendi peasekretäri raporti põhjal, mis vaadati läbi 15. ja 17. detsembril 1987 ning mille eesmärk oli laiendatud juhatuse nõudmisel võtta Brüsselis asuvate teabeteenistuste suurendamiseks vajalikud meetmed. Otsus koosneb mitmest dokumendist.

3. Euroopa Parlamendi juhatuse 1. juuni 1988. aasta koosoleku protokollil väljavõttest pealkirjaga "Teabe- ja avalike suhete teenistused Brüsselis (dokument PE 122.508/Bur.) ilmneb, et juhatus võttis teatavaks *ad hoc* rühma "Teave" 19. mai 1988. aasta raporti pealkirjaga "Teabeteenistuste suurendamine Brüsselis" (PE 122.503/Bur.), väljendas oma nõusolekut selles dokumendis esitatud üldiste suunistega ning tegi peasekretärile ülesandeks saavutada tingimused, mida on vaja esitatud ettepanekute rakendamiseks.

4. Sellest raportist ilmneb, et "pressikeskus peab jääma Brüsseli infobüroost selgelt eraldi" ning et "oma ülesannete täitmisel võib see teenistus (st pressikeskus) arvestada publikatsioonide osakonna Brüsselisse üle viidud sektorite abiga". *Ad hoc* rühm jõudis järeldusele, et "teabetegevuse järjepidev parandamine Brüsselis nõuab, et teatav hulk ametnikke viidaks sinna peatselt üle, oodates edasisi sündmusi" [mitteametlik tõlge]. Eriti leiab *ad hoc* rühm, et "publikatsioonide osakonna teatud keelesektorid, mis praegu asuvad Luxembourgis, tuleb järk-järgult kas või ajutiselt üle viia, säilitades meeskondade geograafilise ühtsuse ning vähendamata normaalset tegevust". Pärast selle osakonna inglise keele sektori üleviimist, mille kohta juhatus tegi otsuse 15. detsembril 1987 ning mis määrati 1. septembrile 1988, taheti selle kava järgi 1. jaanuaril 1989 viia üle portugali

keele sektor, mille kohta selle neli töötajat andsid oma nõusoleku. Kavas on ka teiste keelesektorite üleviimine.

5. *Ad hoc* rühma väitel on:

"ametnike üleviimisel Brüsselisse neli põhilist piirangut:

a) õiguslik olukord, mis tekkis Euroopa Kohtu otsuse tagajärjel, millega keelati teenistuste tervenisti üleviimine;

b) vabatahtlikkuse kriteerium, mis nõuab asjaomaste ametnike nõusolekut;

c) Brüsselis valitsevad tehnilised tingimused (ruumide kättesaadavus, tehniline varustus);

d) funktsionaalsed aspektid (meetmete tõhusus, üleviidavate teenistuste olulise tegevuse säilimine jne."

6. Eespool mainitud 15. juuni 1988. aasta otsus seisneb Euroopa Parlamendi juhatuse koosoleku protokollis punktis 4.1, mille pealkiri on "Teatis, mis puudutab keskpika perioodi prognoose Euroopa Parlamendi tegevuse kohta kolmes tavalises töökohas".

7. Selle tekstiga võttis juhatus esmalt teadmiseks mitu peasekretäri ja halduse peadirektoraadi teatist keskpika perioodi prognooside teemal Euroopa Parlamendi tegevuse kohta kolmes töökohas, Brüsselis pooleli olevate kinnisvaraprojektide edenemise kohta ning tööde edenemise kohta Euroopa Parlamendile ja tema organitele mõeldud hoonete kallal tavalistes töökohtades. Samuti võttis juhatus teadmiseks juhatuse koosoleku protokollis väljavõtte, milles anti peasekretärile volitus "uurida täiendavate kontorite ja koosolekusaalide kättesaadavust Brüsselis" [mitteametlik tõlge], ning presidendi kirja parlamendikomisjonide esimeeste kohtumise kohta, mille temaks olid nende eri komisjonide vajadused Brüsselis.

8. Seejärel kiitis juhatus sama otsusega heaks peasekretäri 6. juuni 1988. aasta teatise sisu, kus soovitatakse "kodukorra (s.t Euroopa Parlamendi kodukorra) artikli 37 laialdasemat rakendamist, mis lubab otsustamisõiguse komisjonidele delegeerida" ning tehakse ettepanek "suurendada koosolekusaalide arvu Brüsselis ning rajada saal, mis suudaks korraga vastu võtta mitut komisjoni või ühte suurt komisjoni, mis on volitatud tegema otsuseid Euroopa Parlamendi asemel, kellelt siiski nõutakse, et ta need otsused ilma aruteluta ratifitseeriks" [mitteametlik tõlge].

9. Viimaks, olles ära kuulunud mitmed sõnavõttud, tegi juhatus samas otsuses järgmist:

- nõustus teatud kinnisvaraprojektidega Brüsselis;

- andis peasekretärile volituse astuda vastavalt talle üleantud teatisele kõik vajalikud sammud, tagamaks, et Euroopa Parlamendil oleksid 1990. aastal uued ruumid;

- kiitis heaks peasekretäri suunised Euroopa Parlamendi tegevuse ratsionaliseerimise kohta.

Hagiavaldus C-39/89

10. Oma eespool viidatud 18. jaanuari 1989. aasta resolutsioonis nendib Euroopa Parlament, et liikmesriikide valitsused ei ole veel täitnud oma kohustust määrata ühenduse institutsioonide asukoht vastavalt ESTÜ asutamislepingu artiklile 77, EMÜ asutamislepingu artiklile 216 ning Euratomi asutamislepingu artiklile 189. Euroopa Parlament leiab, et kuna seda otsust ei ole vastu võetud, on talle ühtse Euroopa aktiga määratud märkimisväärsete lisaülesannete ning varasemate lepingutega antud õigusloome-, eelarve- ja järelevalvefunktsioonide samaaegseks täitmiseks vaja tõsiselt ümberkorraldusi ning seda, et väheneks tema tegevuse ja töötajate praegune hajutatud kolme töökoha vahel. Seega Euroopa Parlament:

"...

7. otsustab ... korraldada paremini oma ülesannete täitmist vastavalt talle ühenduse õigusega seatud kohustustele ning kõigi otsestest ja üldistel valimistel valitud parlamentide loomuliku õiguse kohaselt;

...

9. teeb juhatusele ülesandeks võtta nii ruttu kui võimalik vajalikud meetmed, et Euroopa Parlament saaks kasutada kõiki töötajaid ja kogu infrastruktuuri, mida tal on vaja, et täita tõhusalt ja tulemuslikult oma ülesandeid seal, kus toimuvad tema täiskogu istungjärgud ja muud parlamentaarsed koosolekud, võttes sealjuures arvesse lõigetes 2 ja 3 esitatud kaalutlusi;

10. leiab iseäranis, et Euroopa Parlament vajab oma töö latusaks kulgemiseks Brüsselis tingimata töötajaid, kes tegeleksid järgmiste valdkondadega:

- komisjonid ja delegatsioonid,
- teave ja avalikud suhted,
- teadus- ja uurimistöö,

samuti

- muid töötajaid, kelle peamine ülesanne on töötada teatud parlamendiliikmete otseses alluvuses, ja
- töötajaid, kelle järelevalve- või abiülesanne nõuab, et nad töötaksid samas kohas, kus osutatakse eespool mainitud teenuseid;

11. teeb järelduse, et selleks, et Euroopa Parlament suudaks tõhusalt täita talle määratud suuremaid ülesandeid, on tekkinud vajadus pidada täiskogu täiendavaid ja lisaistungjärke, mis langevad ühele või mitmele komisjonide või fraktsioonide koosolekuteks mõeldud nädalale;

...

16. teeb presidendile, peasekretärile, juhatusele, laiendatud juhatusele ja kvestoritele ülesandeks võtta kiiresti kõik käesolevas resolutsioonis ette nähtud abinõude rakendamiseks nõutavad meetmed, sealhulgas töötajatega kooskõlastamisega seotud

meetmed, eriti üürides või ostes uusi hooneid ning lõpetades sellise kinnisvara üürilepingud, mida pole enam vaja;

17. juhib tähelepanu oma äärmiselt raskele olukorrale ning rõhutab vajadust teha lõigetes 9, 10 ja 11 ette nähtud muudatused niipea, kui vajalik infrastruktuur on muutunud kättesaadavaks" [mitteametlik tõlge].

11. Luksemburgi Suurhertsogiriik nõuab, et tühistataks kogu see resolutsioon, aga eriti selle eespool osundatud punktid 7, 9, 10, 16 ja 17.

12. Kohtuasja faktilised asjaolud, menetluse käik ning poolte väited ja argumendid on ulatuslikumalt esitatud kohtuistungis ettekandes. Need kohtutoimikute materjalid leiavad alljärgnevalt käsitlemist vaid niivõrd, kuivõrd see on Euroopa Kohtu arutluskäigu seisukohalt vajalik.

Vastuvõetavus

Hagi C-213/88 vastuvõetavus

13. Euroopa Parlament vaidlustab selle hagi vastuvõetavuse, kuna need kaks hagi esemeks olevat juhatuse otsust on tema sisemist korraldust puudutavad aktid ning Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei saa selliste aktide peale tühistamishagi esitada. Seoses sellega viitab ta eriti 4. juuni 1986. aasta määrusele (kohtuasjas 78/85: Euroopa parempoolsete fraktsioon v. Euroopa Parlament, EKL 1986, lk 1753) ning 22. septembri 1988. aasta otsusele (liidetud kohtuasjades 358/85 ja 51/86, Prantsusmaa v. Euroopa Parlament, EKL 1988, lk 4821).

14. Suurhertsogiriik väidab, et Euroopa Kohus on selle väite tagasi lükanud juba oma 10. veebruari 1983. aasta kohtuotsuses ja 10. aprilli 1984 aasta kohtuotsuses (vastavalt kohtuasjas 230/81: Luksemburg v. Euroopa Parlament, EKL 1983, lk 255 ja 108/83: Luksemburg v. Euroopa Parlament, EKL 1984, lk 1945) Euroopa Parlamendi asukohta ja töökohti puudutavate resolutsioonide kohta. Ta lisab, et Euroopa Parlamendi mainitud kohtuotsused käisid osalt ühe uurimiskomisjoni rajamise, teisalt päevakajalise arutelu korraldamise kohta, seega ei saa nad endast kohtupraktika muutust kujutada.

15. Et otsustada, kas akti peale võib asutamislepingu artikli 173 esimese lõigu alusel hagi esitada, tuleb esmalt meenutada, et Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb uurida asjaomase akti iseloomu, mitte seda, mis vormis ta on, ning kontrollida, kas tema eesmärgiks on tekitada õiguslikke tagajärgi (27. septembri 1988. aasta otsus kohtuasjas 114/86: Ühendkuningriik v. komisjon, EKL 1988, lk 5289, punkt 12).

16. Tuleb siiski nentida, et küsimus, kas 1. ja 2. juuni otsus ning 15. juuni otsus käivad ainult Euroopa Parlamendi teenistuste ja töö sisemise korralduse kohta ning kas nad tekitavad kolmandatele isikutele õiguslikke tagajärgi, on lahutamatu seotud nende sisu ning sellest lähtuvalt ka hagi sisulise uurimisega. Seega tuleb hagi C-213/88 sisuliselt uurida.

Hagi C-39/89 vastuvõetavus

17. Euroopa Parlament esitas selle hagi vastuvõetamatuse vastuväite, mis põhines esiteks hagiavalduse ebatäpsusel ja teiseks vaidlustatud akti iseloomul, kuna see akt on resolutsioon, millel puudub igasugune siduv mõju.

Hagiavalduse ebatäpsusel põhinev väide

18. Euroopa Parlament väidab et hagiavaldus ei vasta Euroopa Kohtu kodukorra artikli 38 lõike 1 tingimustele. Selles osas väidab ta, et pelk väide, et institutsioonil puudub pädevus või et ta on rikkunud asutamislepingu sätteid, ei ole piisav, et vaidlustada selle institutsiooni akti õiguspärasust. Kui pidada sellist hagiavaldust vastuvõetavaks, oleks tegelikult tulemuseks tõendamiskohustuse üleminek kostjale, nii et ta peaks tõendama, et asjaomase aktiga võimupiire ei ületata.

19. Luksemburgi valitsuse väitel vastab hagiavaldus isegi kõrgematele nõuetele kui artikli 38 lõikes 1 sätestatud vorminõuded, sest avalduses on täpsustatud hagi ese, milleks on kogu resolutsioon, aga eriti selle teatud punktid, ning esitatud üksikasjalikult fakti- ja õigusväited, nimelt Euroopa Parlamendi võimupiiride ületamine ja proportsionaalsuse põhimõtte rikkumine. Lisaks leiab hageja, et Euroopa Parlamendi argumentatsioonis esineb õigusviga, kuna seal tegeletakse hagiavalduses sõnastatud väidete tõendamise küsimusega, millel ei ole hagi esitamise vorminõuetega vähimatki pistmist.

20. Tuleb rõhutada, et hagiavaldusest on selgelt näha, et see täidab kodukorra artikli 38 lõikes 1 nõutud tingimusi, kuna seal on esitatud hageja nimi ja aadress, vastaspoole nimi, hagi ese ja ülevaade fakti- ja õigusväidetest ning hageja nõuded.

21. Samuti tuleb nentida, et vastavalt kodukorra artikli 38 lõikele 4 oli hagiavaldusele lisatud vaidlustatud resolutsioon ning et hageja ei ole kohustatud esitama tõendeid, kui selles menetluse staadiumis midagi konkreetselt ei vaidlustata. Järelikult ei ole Euroopa Parlamendi esitatud tõendamiskohustuse küsimust vaja uurida, sest nagu Luksemburgi valitsus rõhutab, on siinkohal kõne all hagiavalduse vastavus vorminõuetele, mitte tema põhjendus.

22. Järelikult tuleb see väide tagasi lükata.

Vaidlustatud akti iseloomul põhinev väide

23. Euroopa Parlament meenutab, et 11. juuli 1985. aasta otsuses (liidetud kohtuasjades 87/77, 130/77, 22/83, 9/84 ja 10/84: Salerno v. nõukogu ja komisjon, EKL 1985, lk 2523, punkt 59) otsustas Euroopa Kohus, et resolutsioonid ei ole olemuselt siduvad. Euroopa Parlamendi arvates ei saa vaidlusaluse resolutsiooni peale tühistamishagi esitada, kuna see pole olemuselt otsus. Ta väidab, et isegi kui eeldada, et resolutsioonil on teatavad õiguslikud tagajärjed, jääb see siiski Euroopa Parlamendi sisemise korralduse alase pädevuse kitsastesse raamidesse, mis jääb kohtuliku kontrolli alt välja. Viimaks lisab ta, et käesolevas kohtuasjas käsitletaval resolutsioonil ei saa olla õiguslikke tagajärgi, kui võtta arvesse, et seal formuleeritud ettepanekute arv ei ole täpne.

24. Tuleb märkida, et vaidlusaluse resolutsiooni õiguspärasuse hindamine on lahutamatult seotud tema sisu uurimisega (eespool viidatud 10. veebruari 1983. aasta otsus kohtuasjas 230/81, EKL 1983, lk 255, punkt 30).

25. Siinkohal piisab, kui tõdeda, et eespool viidatud Salerno kohtuotsuses käsitletud resolutsioon väljendas Euroopa Parlamendi arvamust ühe komisjoni määruseettepaneku kohta ning kujutas endast kõigest ühte etappi ühenduse õigusnormide koostamise protseduuris, samas kui käesolevas kohtuasjas käsitletav resolutsioon puudutab meetmeid, mida peetakse suuremate ümberkorralduste jaoks ja selle institutsiooni tegevuse ja töötajate praeguse hajutatuse vähendamisel hädavajalikuks.

26. Resolutsiooni punkt 10 puudutab eriti teatud ülesannetega töötajaid, kelle kohta Euroopa Parlament arvab, et nende viibimine Brüsselis on tingimata vajalik, ning resolutsiooni punkt 16 annab presidendile, peasekretärile, juhatusele ja kvestoritele volitused võtta resolutsiooni rakendamiseks kiiresti kõik nõutavad meetmed, eriti kinnisvara valdkonnas.

27. Seega tuleb tõdeda, et vaidlustatud resolutsioon on olemuselt otsus ning et selle tagajärjed võivad teatud juhul mõjutada tagatise, mille on Luksemburgi Suurhertsogiriigile andnud Euroopa Parlamendi asukohta ja töökohti puudutavad tekstid Euroopa Kohtu tõlgenduses.

28. Niisiis tuleb see väide ja järelikult kogu vastuvõetamatuse vastuväide tagasi lükata.

Põhiküsimus

29. Esmalt tuleb meenutada, et Euroopa Parlamendil on vastavalt oma sisemise korralduse alasele pädevusele, mis on talle antud ESTÜ asutamislepingu artikliga 25, EMÜ asutamislepingu artikliga 142 ja Euratomi asutamislepingu artikliga 112, volitused võtta oma tegevuse ja menetluste ladusa kulgemise tagamiseks asjakohaseid meetmeid. Sellest hoolimata peab Euroopa Parlament oma otsustes arvestama liikmesriikide valitsustele kuuluvat institutsioonide asukoha määramise pädevust ning vahepeal seoses sellega juba tehtud ajutisi otsuseid vastavalt EÜ asutamislepingu artiklis 5 väljendatud reeglile, mis paneb liikmesriikidele ja ühenduse institutsioonidele vastastikused kohustused teha lojaalset koostööd (eespool viidatud 10. veebruari 1983. aasta kohtuotsus 230/81, punkt 38).

30. Teiseks tuleb meenutada, et 8. aprilli 1967. aasta otsuse (ühenduste teatavate institutsioonide ja talituste ajutise asukoha kohta, EÜT 152, lk 18; ELT eriväljaanne 01/01, lk 24) artikkel 4 sätestab, et "assamblee peasekretariaat ja selle talitused jäävad Luxembourgis". Samuti tuleb rõhutada, et Euroopa Kohus täpsustas eespool viidatud kohtuotsuses, et Euroopa Parlament peab suutma lisaks sellele kohale, kus asub tema sekretariaat, ka teistel töökohtadel alal hoida infrastruktuuri, mis on hädavajalik selle tagamiseks, et ta suudaks talle asutamislepingutega antud ülesandeid kõigis neis asukohtades täita. Neis piires võib taolise infrastruktuuri rajamine väljaspool sekretariaadi asukohta olla järelikult kooskõlas eespool meenutatud põhimõtetega, mis reguleerivad liikmesriikide ja Euroopa Parlamendi pädevust selles valdkonnas (eespool viidatud 10. veebruari 1983. aasta kohtuotsus 230/81, punkt 54). Euroopa Kohus lisas siiski, et igasugune otsus Euroopa Parlamendi peasekretariaat või tema talitused täielikult või osaliselt, *de jure* või *de facto*, üle viia, kujutab endast eespool viidatud 8. aprilli 1965. aasta otsuse artikli 4 ning selle otsusega Luksemburgi Suurhertsogiriigile anda tahetud tagatiste rikkumist (eespool viidatud 10. veebruari 1983. aasta kohtuotsus 230/81, punkt 55).

31. Nende kaalutluste valguses tuleb uurida, kas vaidlusalused otsused ja vaidlusalune resolutsioon jäävad piiresse, mis on Euroopa Parlamendi sisemisele korralduse alasele pädevusele ette nähtud.

1. ja 2. juuni 1988. aasta otsus

32. Luksemburgi valitsus väidab, et kui Brüsselisse rajatakse pressikeskuseks nimetatav autonoomne teenistus, ei ole see hädavajalik infrastruktuur selleks, et Euroopa Parlament saaks talle asutamislepinguga antud ülesandeid Brüsseli töökohal täita. Samuti arvab ta, et publikatsioonide osakonna portugali keele sektori üleviimine kujutab endast haldusüksuse õigusvastast üleviimist, millega rikutakse eespool viidatud 8. aprilli 1965. aasta otsust, kuna see on osa üldisemast plaanist ega vasta Euroopa Parlamendi tööks vajalike infrastruktuuride hädavajalikkuse kriteeriumile. Lisaks rõhutab ta, et pressikeskuse ja publikatsioonide teenistuse sektorite vahel loodud seos on vastuolus väljaannete talituse paiknemisega Luxembourgis, mida kinnitab eespool viidatud 8. aprillil 1967. aasta otsuse artikkel 8.

33. Euroopa Parlament väidab, et kuigi 1. ja 2. juuni 1988. aasta otsus on selles osas võib-olla ebaselge, tegutseb pressikeskus Brüsselis alates 1980. aastast ning samas linnas asuvast infobüroost sõltumatult. Järelikult ei ole kostja arvates otsuse esemeks mitte nimetatud büroo rajamine, vaid suurendamine, kuna muidu ei suuda see oma teavitamisülesannet enam täita, kui arvestada Euroopa Parlamendi pädevuse ulatust ja tema tegevuse arengut selles linnas.

34. Tuleb nentida, et teavitamispoliitika meetodite, viiside ja vahendite määramine kuulub ühenduse õigusega sätestatud piires iga institutsiooni enda pädevusse. Kohustus avalikkust institutsiooni tegevusest teavitada on aga seda tungivam, et tegemist on otsestel ja üldistel valimistel valitud Euroopa Parlamendiga, mis osaleb oma valijate nimel õigusloomeprotsessis.

35. Tuleb lisada, et pressikeskusele antud ülesanded, mida on kirjeldatud *ad hoc* rühma eespool viidatud raportis, on ilmselgelt seotud Euroopa Parlamendi Brüsselis toimuva poliitilise tegevusega. Need ülesanded on:

- hoida kontakte Euroopa akrediteeritud ajakirjandusega Brüsselis;
- toimetada ja levitada päevakohast teavet Euroopa Parlamendi komisjonide ja delegatsioonide töö kohta;
- hallata uudisteteenistust ning tulevast infosüsteemi Epistel, mille rakendamist tuleb kiirendada;
- teha koostööd fraktsioonide teabeteenistustega;
- organiseerida töövahendid ja vastuvõtustruktuurid institutsiooni eri töökohtadel akrediteeritud ajakirjanikele ja hallata Brüsseli pressisaali.

36. Eelnevast tulenevalt ning selle tõttu, et suur osa Euroopa Parlamendi tegevusest toimub Brüsselis, kus on akrediteeritud suur hulk ajakirjanikke, tuleb tunnistada, et selles linnas asuva pressiteenistuse suurendamine, mida on tema teavitamisülesande täitmiseks

vaja, ei välju Euroopa Parlamendile tema sisemise korralduse alase pädevuse teostamiseks antud kaalutusruumist.

37. Sellest järeldub, et nelja publikatsioonide osakonna portugali keele sektoris töötava ametniku määramist pressikeskusesse tuleb pidada selle keskuse suurendamise vajadustele vastavaks.

38. Lisaks tuleb tagasi lükata Luksemburgi valitsuse poolt publikatsioonide osakonna liikmete üleviimise vastu esitatud argument, mis põhineb sellel, et Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus paikneb Luxembourgis. Tegelikult on see, et Euroopa Parlamendi sekretariaat saab oma käsutusse osa komisjonide ja fraktsioonide jaoks mõeldud või nende rajatud poolt dokumentide paljundamise ja levitamise teenistustest, kooskõlas vajadusega pakkuda selles valdkonnas hädavajalikku teenust seal, kus toimuvad komisjonide ja fraktsioonide istungid.

39. Seega tuleb 1. ja 2. juuni 1988. aasta otsuse tühistamise hagi nõuded tagasi lükata.

15. juuni 1988. aasta otsus

40. Vaidlusaluse otsusega valis Euroopa Parlamendi juhatus välja kaks kinnisvaraprojekti Brüsselis ning kiitis heaks peasekretariaadi 6. juuni 1988. aasta teatise, mille järgi peab Euroopa Parlament uurima võimalusi saada Brüsselis oma käsutusse ligikaudu kolmsada kuni kolmsada viiskümmend täiendavat kontorit, kaks või kolm vähemalt kaheksa viiekümne kohalist koosolekusaali, kus saaks korraldada suurte fraktsioonide koosolekuid ja vajaduse korral mitme parlamendikomisjoni arutelusid ühisistungil, ning dokumentide paljundamiseks ja levitamiseks hädavajalikke ruume. Juhatuse poolt selles otsuses välja valitud kinnisvaraprojektid pidid neile nõuetele vastama.

41. Luksemburgi valitsus leiab, et kuigi juhatuse poolt välja valitud kinnisvaraprojekte õigustab vajadus pakkuda peavarju ühele "suurele komisjonile", on nad tegelikult kõigest teenistuste üleviimise otsuste pikendus; sellisena ei vasta nad hädavajaliku infrastruktuuri vajadustele ning rikuvad proportsionaalsuse põhimõtet. Luksemburgi valitsuse väitel ei otsusta "suure komisjoni" moodustamise üle juhatus, vaid Euroopa Parlament ise, niisiis kuulub see hüpooteetilisse tulevikku.

42. Peasekretäri teatisest ja juhatuse otsusest nähtub, et Euroopa Parlamendi eesmärk on anda parlamendiliikmete, fraktsioonide ja peasekretariaadi käsutusse piisav hulk kontoreid ja koosolekusaale. See on aga eesmärk, mille saavutamiseks võib Euroopa Parlament tegeleda oma sisemise korralduse alase pädevuse raames.

43. Muuseas, nagu Euroopa Parlament ka märkis, kuulub vaidlustatud otsuses juhatuse ja peasekretäri kasutatud väljend "suur komisjon" Euroopa Parlamendi kodukorra artiklis 37 kirjeldatud menetluse juurde, mida liikmesriigid ega nõukogu ei ole kunagi vähimalgi määral kritiseerinud. Tegelikult võib Euroopa Parlament vastavalt sellele sättele esitada täiskogu istungil vastutavale otsustamisõigusega komisjonile arvamuse või nõuande taotluse.

44. Tuleb rõhutada, et koosolek, mille käigus komisjon otsused teeb, on avalik, mis tähendab, et publikule ja vajaduse korral ajakirjanikele peab olema piisavalt kohti. Mitme parlamendikomisjoni ühisistungil peab samuti saama kasutada ruumikat saali. Sellised

menetlused kuuluvad kaheldamatult Euroopa Parlamendi töö sisemise korralduse juurde ning jäävad seega kohtuliku kontrolli alt välja (eespool viidatud 22. septembri 1988. aasta otsus kohtuasjas Prantsusmaa v. Euroopa Parlament, punkt 17).

45. Seega tuleb 15. juuni 1988. aasta otsuse tühistamise hagi nõuded ning sellest lähtuvalt kohtuasjas C-213/88 esitatud hagi tervikuna tagasi lükata.

Euroopa Parlamendi 18. jaanuari 1989. aasta resolutsioon

46. Luksemburgi valitsus arvab, et vaidlusalust resolutsiooni vastu võttes ületas Euroopa Parlament oma võimupiire, mida Euroopa Kohus täpsustas oma eespool viidatud 10. veebruari 1983. aasta kohtuotsuses ja 10. aprilli 1984 aasta kohtuotsuses, ning eiras liikmesriikide valitsustele kuuluvat institutsioonide asukoha määramise pädevust. Sellega rikkus Euroopa Parlament asutamislepingute sätteid ja nende rakenduseeskirju ning eriti eespool viidatud 8. aprilli 1965. aasta artiklit 4. Sealjuures rikkus ta ka proportsionaalsuse põhimõtet.

47. Seoses sellega väidab Luksemburgi valitsus, et kogu komisjonide ja delegatsioonide jaoks töötava personali ning teabe- ja avalike suhete töötajate viimine Brüsselisse, nagu ka teadusuuringutega tegelevate töötajate sinna üleviimine, ei vasta Euroopa Kohtu formuleeritud "hädavajaliku infrastruktuuri" kriteeriumile. See argument kehtib ka teiste töötajate kohta, keda puudutatakse resolutsiooni punkti 10 viimastes taanetes. Kuna töötajate üleviimise otsused on vastuolus asutamislepingutega, on nendega pealegi vastuolus ka meetmed, mida võetakse uute hoonete üürimiseks või ostmiseks ning sellise kinnisvara üürilepingute lõpetamiseks, mida ei peeta enam vajalikuks.

48. Euroopa Parlament õigustab vaidlustatud meetmete võtmist oma töökoormuse ja demokraatliku vastutuse kasvuga, eriti pärast ühtse Euroopa akti jõustumist. Ta nendib, et tegelikkuses elab üha rohkem parlamendiliikmeid Brüsselis, et hoida sidet komisjoni ja nõukoguga, nii et Brüsselis asuvad või sinna üle viidavad töötajad on resolutsiooni punktis 10 loetletud teenistuste töö ladusaks kulgemiseks hädavajalikud. Selles osas leiab ta, et tal on õigus määrata kindlaks ametnikud, kelle määramine Brüsselisse on hädavajalik, ning hageja peab esitama tõendeid, et sel viisil tekkiv infrastruktuur seda ei ole.

49. Lisaks väidab Euroopa Parlament, et töö ladus kulgemine on muutuv mõiste. Seadmata kahtluse alla liikmesriikide pädevust institutsioonide asukohta määrata, on ta arvamusel, et seni, kuni viimased säilitavad oma inertsuse, mida võib EMÜ asutamislepingu artikli 5 seisukohalt hukka mõista, tuleb tema pädevust oma sisemise korralduse alal, eriti töökohti puudutavas osas, tõlgendada nii avaralt kui võimalik.

50. Luksemburgi valitsus vastab sellele, et asutamislepingutega kehtestatud õigussüsteem ei näe ette õiguskaitset liikmesriikide väidetava tegevusetuse vastu, mida ei saaks pealegi ette heita ainult ühele valitsusele. Ta lisab, et igal juhul ei saa liikmesriikidele asutamislepinguga antud pädevuse osaline täitmine institutsioonide asukoha osas anda tulemuseks Euroopa Parlamendi pädevuse suurenemist.

51. Esmalt tuleb kahele liikmesriikide tegevusetusel põhinevale Euroopa Parlamendi argumendile vastuseks meenutada, et oma eespool viidatud 10. veebruari 1983. aasta kohtuotsuses 230/81 tões Euroopa Kohus, et liikmesriikide valitsused on korduvalt

teinud institutsioonide ajutisi töökohti määravaid otsuseid ESTÜ asutamislepingu artikli 77, EMÜ asutamislepingu artikli 216 ning Euratomi asutamislepingu artikli 189 alusel.

52. On selge, et liikmesriikide valitsused ei ole veel täitnud oma kohustust määrata institutsioonide asukoht vastavalt asutamislepingute eespool viidatud sätetele lõplikult kindlaks. Siiski ei too see asjaolu kuidagi kaasa Euroopa Parlamendi kaalutusruumi laienemist oma sisemise korralduse alase pädevuse teostamisel, nagu eespool viidatud kohtuotsus ka näitab. Seega on Euroopa Parlament kohustatud arvestama liikmesriikide valitsustele kuuluvat institutsioonide asukoha määramise pädevust ning vahepeal selle kohta juba tehtud ajutisi otsuseid.

53. Tuleb rõhutada, et Euroopa Parlament nõustus, et kõnealuse resolutsiooni eesmärk ei olnud sätestada peadirektoraatide üleviimist ning et tema kavandatud meetmeid pidi rakendatama ainult sel määral, kuivõrd need puudutavad selle institutsiooni töö ladusaks kulgemiseks hädavajalikke struktuure.

54. Mis puutub komisjonide ja delegatsioonide jaoks töötavatesse inimestesse, tuleb meenutada, et Euroopa Kohus on oma varasemates otsustes tõdenud, et ükski liikmesriik ei ole kunagi seadnud kahtluse alla Euroopa Parlamendi tava pidada oma komisjonide ja fraktsioonide koosolekuid Brüsselis (eespool viidatud 10. veebruari 1983. aasta otsus kohtuasjas 230/81, punkt 48). Seega võib Euroopa Parlament õigustatult arvata, et nende koosolekute pidamiseks vajalike töötajate kättesaadavus Brüsselis on hädavajalik.

55. Mis puutub teabe- ja avalike suhete töötajatesse, nähtub eelnevatest kaalutlustest pressikeskuse kohta, et on õigustatud, et pressisuhetega ja üldisemalt teabega tegelevate üksuste käsutuses oleksid vajalikud töötajad.

56. Mis puutub teadustöötajatesse, väidab Euroopa Parlament, et vastavad teenistused töötavad vahetult koos parlamendiliikmetega ning on vaja, et viimased võiksid igal hetkel saada oma käsutusse vajalikud teadustöötajad ning kasutada raamatukogu. Tuleb tunnistada, et Euroopa Parlamendi sisemise korralduse alase pädevuse raames kuulub tema volituste hulka hindamine, kas selle teenistuse ülesannete täitmiseks vajalikku personali on tarvis Brüsselisse üle viia või mitte.

57. Mis puutub resolutsiooni punktis 10 mainitud muudesse töötajatesse, piisab, kui rõhutada, et tegemist on eelkõige töötajatega, kelle peamine ülesanne on töötada teatud parlamendiliikmete otseses alluvuses. Järgmiseks on tegemist töötajatega, kelle järelevalve- või abiülesanne nõuab, et nad töötaksid samas kohas, kus osutatakse resolutsiooni punktis 10 mainitud muid teenuseid. Tuleb nõustuda, et mõlemal juhul on tegemist üksnes piiratud osaga käsitletavast Euroopa Parlamendi töötajate kategooriast.

58. Seega tuleb tõdeda, et vaidlusalusest resolutsioonist tulenev töötajate üleviimine ei välju Euroopa Parlamendi kaalutusruumi piirest, mis kuulub talle oma sisemise korralduse alase pädevuse raames. Niisiis ei ole tõendatud, et nende üleviimiste ulatus oleks selline, et see rikuks liikmesriikide valitsuste otsuseid, eriti eespool viidatud 8. aprilli 1965. aasta artiklit 4.

59. Kinnisvara vallas tehtavad otsused, mida resolutsiooni rakendamine endaga kaasa võib tuua, on vaid üks vaidluse lisaaspekte, nagu Luksemburgi valitsus ka selgesõnaliselt tunnistas, ning seega ei saa nad vaidlustatud resolutsiooni õiguspärasust kahtluse alla seada.

60. Seega ei ole Euroopa Parlamendi pädevuse puudumisel põhinev väide põhjendatud ning tuleb järelilikult tagasi lükata.

61. Kõigist eelnevatest kaalutlustest järeldub, et ka kohtuasjas C-39/89 esitatud hagi tuleb tagasi lükata.

Kohtukulud

62. Kodukorra artikli 69 lõike 2 kohaselt on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna hageja on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud temalt välja mõista.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS

otsustab:

1) Jätta hagid rahuldamata.

2) Mõista kohtukulud välja hagejalt.

Due

Slynn

Joliet

Schockweiler

Kapteyn

Mancini

Moitinho de Almeida

Rodríguez Iglesias

Díez de Velasco

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 28. novembril 1991. aastal Luxembourgis.

Kohtusekretär

President

J. G. Giraud

O. Due